

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Ivanky Havlíkové a soudkyň Mgr. Ing. Silvie Svobodové a Mgr. Olgy Zimové v právní věci

žalobkyně: **Vyšší odborná škola a Střední zemědělská škola, Benešov, Mendelova 131, IČO: 61664651**
sídlem Mendelova 131, 256 01 Benešov
zastoupená advokátem JUDr. Petrem Kočím, Ph.D.
sídlem Opletalova 1535/4, 110 00 Praha 1

proti
žalovanému: **Ministerstvo pro místní rozvoj**
sídlem Staroměstské náměstí 932/6, 110 00 Praha 1

o žalobě proti rozhodnutí ministra pro místní rozvoj ze dne 7. 9. 2023,
č. j. MMR-46473/2023-26,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

- I. Předmět řízení

1. Žalobkyně se žalobou podanou dne 8. 11. 2023 k Městskému soudu v Praze domáhala přezkumu rozhodnutí ministra pro místní rozvoj (dále jen „ministr“) ze dne 7. 9. 2023, č. j. MMR-46473/2023-26 (dále jen „napadené rozhodnutí“), kterým ministr zamítl námitky žalobkyně, coby příjemkyně dotace, podané proti části Opatření o nevyplacení dotace dle § 14e odst. 1 zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „rozpočtová pravidla“), vydanému poskytovatelem dotace – Ministerstvem pro místní rozvoj, Odborem řízení operačních programů, jako Řídicím orgánem Integrovaného regionálního operačního programu (dále jen „žalovaný“) dne 14. 3. 2023 (dále jen „Opatření“). Žalobkyně dle Opatření porušila podmínky uvedené v bodu 3 v části II. Podmínek Rozhodnutí o poskytnutí dotace ze dne 9. 6. 2017, č. j. 25106/2017-91/1, ve znění pozdějších změnových rozhodnutí (dále jen „Rozhodnutí o poskytnutí dotace“) tím, že předložila k proplacení výdaje vynaložené na základě smluv, které byly uzavřeny v rozporu s § 4b zákona č. 159/2006 Sb., o střetu zájmů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o střetu zájmů“). Proto ministr shledal Opatření dle § 14e odst. 3 rozpočtových pravidel plně oprávněným.
2. Opatřením bylo rozhodnuto o nevyplacení části dotace ve výši 2 452 428 Kč (z celkové výše 2 895 301,12 Kč) na projekt s registračním číslem CZ.06.2.67/0.0/0.0/16_049/0002516 a názvem „Modernizace odborných a jazykových učeben, zlepšení podmínek pro výuku v areálu praktické přípravy a nákup traktoru pro výuku autoškoly na VOŠ a SZeŠ Benešov“ (dále jen „projekt“). Ke korekci dotace došlo z důvodu porušení § 4b zákona o střetu zájmů při uzavírání smluv s dodavateli (zjištění 1.A a 1.B), dále z důvodu porušení pravidel pro zadávání zakázek (zjištění A.1 a B.1) a za jiné porušení Podmínek Rozhodnutí o poskytnutí dotace (zjištění 3).
3. Žalobkyně jak v námitkách proti Opatření, tak i v podané žalobě brojila pouze proti části Opatření spočívající ve zjištěních 1.A a 1.B, proti zbylým zjištěním námitky nepodala a v podané žalobě se nevymezila.
4. Zjištění 1.A se vztahovalo k nadlimitní veřejné zakázce č. VZ0005, nazvané Modernizace odborných a jazykových učeben, zlepšení podmínek pro výuku v areálu praktické přípravy a nákup traktoru pro výuku autoškoly na VOŠ a SZeŠ Benešov – nákup vybavení (dále jen „veřejná zakázka 1“) zadávané v otevřeném řízení dle ustanovení § 56 zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, ve znění účinném pro posuzovanou veřejnou zakázku (dále jen „ZZVZ“), zahájeném dne 13. 6. 2018. Veřejná zakázka 1 se skládala ze dvou částí: *části A*: VZ0005.001, jejímž předmětem byla *dodávka kloubového nakladače a návěsu*, ke které byla dne 29. 11. 2018 uzavřena kupní smlouva na celkovou kupní cenu 1 499 190 Kč včetně DPH s dodavatelem KVARTO, spol. s r.o., Dr. E. Beneše 496, 257 51 Bystřice, IČO: 48951749 (dále jen „KVARTO“), a *části B*: VZ0005.002, jejímž předmětem byla *dodávka traktoru pro výuku autoškoly*, ke které byla dne 29. 11. 2018 uzavřena kupní smlouva na celkovou kupní cenu 1 207 580 Kč včetně DPH s dodavatelem AGRI CS a. s., Hybešova 62/14, 693 01 Hustopeče, IČO 26243334 (dále jen „AGRI“). Zjištění 1.B se vztahovalo k veřejné zakázce malého rozsahu č. VZ0022, nazvané Výkon technického dozoru stavebníka (dále jen „veřejná zakázka 2“), ke které byla dne 18. 2. 2019 uzavřena smlouva o dílo, ve znění dodatku ke smlouvě č. 1 ze dne 11. 4. 2019, s celkovou cenou 18 150 Kč včetně DPH, s dodavatelem FARMTEC a.s., Tisová 326, 391 33 Jistebnice, IČO: 63908522 (dále jen „FARMTEC“).

II. Napadené rozhodnutí

5. Žalobkyně podala proti Opatření dne 27. 3. 2023 odůvodněné námitky. *První námitkou* žalobkyně namítala, že žalovaný dospěl k nesprávným zjištěním a postupoval v rozporu se zákonem, když nezjistil stav věci v rozsahu nezbytném pro dosažení rozhodnutí; a zjištění nedoložil potřebnými podklady; přičemž skutečnosti rozhodné pro posouzení způsobilosti vybraných dodavatelů k uzavření smlouvy nezjišťoval, resp. zjištění a právní posouzení tohoto zjištění je nesprávné a doklady, z nichž takové skutečnosti skutečně vyplývají, sám nekontroloval a neposuzoval, ale aplikoval právní závěry a dokumenty Závěrečné zprávy Evropské komise ze dne 26. 4. 2021 o auditu Evropské komise č. REGC414CZ0133 zaměřeného na fungování řídicích a kontrolních systémů zavedených s cílem zamezit střetu zájmů v České republice (dále jen „Závěrečná zpráva“) a z Prováděcího rozhodnutí ze dne 26. 1. 2022, č. j. C(2022) 519 final, o pozastavení části průběžných plateb z Evropského fondu pro regionální rozvoj na operační program „Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost“ CCI 2014CZ16RFOP001 (dále jen „Prováděcí rozhodnutí“), čímž současně porušil povinnost šetřit práva a oprávněné zájmy zadavatele.
6. Ve *druhé námitce* žalobkyně uvedla, že žalovaný v rámci předběžné kontroly ve vztahu k veřejné zakázce 1 a 2 dospěl k závěru, že jestliže Evropská komise vyhodnotila v jiném případě a ve vztahu k § 4c zákona o střetu zájmů, že je zakázáno poskytnout dotace společnostem ze skupiny AGROFERT, tj. společnostem, ve kterých Ing. Andrej Babiš, jakožto člen vlády, nebo jím ovládaná osoba vlastní podíl představující alespoň 25% účasti společníka v obchodní společnosti, pak je dle názoru žalovaného nutné pro zachování jednotnosti výkladu takto posoudit i § 4b zákona o střetu zájmů, které zakazuje účast obchodním společnostem, ve kterých člen vlády, nebo jím ovládaná osoba vlastnila podíl představující alespoň 25% účasti společníka v obchodní společnosti. Z uvedeného důvodu žalovaný shledal, že společnosti KVARTO, AGRI a FARMTEC měly být vyloučeny z výběrového řízení podle § 4b zákona o střetu zájmů, protože jsou ovládány Ing. Andrejem Babišem. Tím měl být porušen zákaz účasti takových subjektů v zadávacím řízení, což mělo vést k neplatnosti uzavřených smluv a označení výdajů jako nezpůsobilých. Žalobkyně namítala, že tento závěr nemá oporu ve skutečném stavu věci. Z dostupných údajů (výpisy z obchodního rejstříku, evidence skutečných majitelů, zprávy o vztazích, vyjádření dodavatelů) plyne, že ke dni 13. 6. 2018 i ke dni 29. 11. 2018 byla jediným společníkem KVARTO společnost ZZN Pelhřimov a.s., se sídlem Nádražní 805, 393 01 Pelhřimov, IČO: 46678140 (dále jen „ZZN“) a jediným akcionářem AGRI byla společnost AGROTEC, a.s., se sídlem Brněnská 12/74, 693 01 Hustopeče, IČO: 00544957 (dále jen „AGROTEC“). Jediným akcionářem společnosti ZZN a AGROTEC je mateřská společnost AGROFERT, a.s., IČO: 261 85 610 (dále jen „AGROFERT“). KVARTO a AGRI jsou tedy vnukovskou společností společnosti AGROFERT, a jako takové jsou řízeny (a tudíž i ovládány) společností AGROFERT v rámci koncernového uskupení AGROFERT. Jediným akcionářem FARMTEC byl ke dni 18. 2. 2019 AGROFERT, FARMTEC je tedy dceřinou společností společnosti AGROFERT. Ovládající osobou společnosti AGROFERT je již od 4. 2. 2017 Z. P., který ovládá společnost AGROFERT prostřednictvím výkonu hlasovacích práv na valné hromadě této společnosti, a to z titulu funkce svěřenského správce svěřenského fondu AB private trust I, svěřenský fond, do nějž Ing. Andrej Babiš dne 3. 2. 2017 jako tehdejší jediný akcionář společnosti AGROFERT vložil 565 kmenových akcií této společnosti z celkem 628 akcií, přičemž zbylých 63 akcií vložil do svěřenského fondu AB

private trust II, svěřenský fond, spravovaného A. B., svěřenským správcem. Žalobkyně proto konstatovala, že jak ke dni uzavření veřejných zakázek 1 a 2, tak ke dni vyhotovení Opatření neměl Ing. Andrej Babiš práva spojená s vlastnictvím kmenových akcií společnosti AGROFERT.

7. Ve *třetí námitce* žalobkyně konstatovala, že žalovaný při posuzování způsobilosti výdajů porušil zásadu, že je vázán skutkovým a právním stavem platným ke dni rozhodnutí o poskytnutí dotace, tj. k 9. 6. 2017. Tato zásada vyplývá ze správního řádu i z ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 4. 2011, č.j. 1 As 24/2011–79, rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 8. 2018, č.j. 1 As 165/2018–40, bod 18). Podle žalobkyně nelze na veřejné zakázky 1 a 2 a společnosti KVARTO, AGRI a FARMTEC aplikovat § 4b zákona o střetu zájmů, protože ke dni rozhodnutí o poskytnutí dotace, ke dni uzavření smluv, ani ke dni žádosti o platbu, žádný veřejný funkcionář nevlastnil podíl v těchto společnostech. Z toho důvodu žalobkyně tvrdí, že žalovaný neměl důvod označit výdaje jako nezpůsobilé a měl postupovat v souladu se skutkovým a právním stavem v době rozhodnutí i v době platby.
8. *Čtvrtou námitkou* žalobkyně rozporovala, že žalovaný nesprávně aplikoval § 4b zákona o střetu zájmů, protože v době zahájení zadávacích řízení veřejných zakázek 1 a 2 neexistovala žádná povinnost podle ZZVZ zkoumat způsobilost dodavatelů podle zákona o střetu zájmů. Podle žalobkyně měl ZZVZ aplikační přednost, protože transponuje evropské směrnice, zatímco zákon o střetu zájmů je čistě národní předpis. ZZVZ umožňoval vyloučení účastníka pouze z důvodů v něm výslovně uvedených (§ 48 odst. 1), a § 4b zákona o střetu zájmů tak představoval rozšíření těchto důvodů v rozporu s právem. Rozšiřující výklad § 4b by zasahoval do základních práv, což odporuje nálezu Ústavního soudu (Pl. ÚS 4/17), který požaduje doslovný výklad této normy. V době rozhodování o zakázkách neexistoval žádný závazný právní názor ani rozhodnutí, které by potvrdzovalo, že zadání zakázek firmám z koncernu AGROFERT (KVARTO, AGRI, FARMTEC) bylo v rozporu se zákonem. Žalobkyně dále uvedla, že závěry auditu Evropské komise, z nichž žalovaný vycházel, nejsou právně závazné, nemají důkazní hodnotu podle správního řádu a nemohou samy o sobě sloužit jako podklad pro rozhodnutí. Auditní výstupy pouze shrnují šetření a nebyly ověřeny žalovaným, který je nekriticky převzal. Navíc se auditní závěry týkají § 4c zákona o střetu zájmů, nikoli § 4b, a nelze mezi nimi automaticky vyvozovat právní souvislost.
9. *Pátou námitkou* žalobkyně namítala, že skutečností prokazující rozhodující vliv Ing. Andreje Babiše na společnost AGROFERT a potažmo i na vybrané dodavatele přitom nemůže být již vůbec to, že je zakladatelem a obmyšleným svěřenských fondů, do kterých byly vloženy akcie společnosti AGROFERT. Tato skutečnost nemůže zakládat ani institut ovládání. Osobou, která v době podání přihlášek do zadávacího řízení, v době uzavření smluv k veřejným zakázkám 1 a 2 a rovněž ke dni podání námitek, ovládala a nadále ovládá společnost AGROFERT je Z. P., svěřenský správce svěřenského fondu AB private trust I, který vykonává vlastnická práva k akciím společnosti AGROFERT, s nimiž je spojen 90 % podíl na hlasovacích právech. Z. P. nikdy nebyl veřejným funkcionářem ve smyslu § 2 odst. 1 písm. c) zákona o střetu zájmů a jakožto fyzickou osobu, jej již dále ovládat nelze. Žalobkyně dále uvedla, že ovládající osobou je dle § 74 odst. 1 zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech, ve znění pozdějších předpisů (dále i jen „ZOK“) osoba, která může v obchodní korporaci přímo či nepřímo uplatňovat rozhodující vliv. Dle § 75 ZOK se má za to, že ovládající osobou je osoba, která může jmenovat nebo odvolat

většinu osob, které jsou členy statutárního orgánu nebo členy kontrolního orgánu obchodní korporace, jejímž je společníkem, nebo může toto jmenování nebo odvolání prosadit; či nakládá s podílem na hlasovacích právech představujícím alespoň 40 % všech hlasů v obchodní korporaci, ledaže stejným nebo vyšším podílem nakládá jiná osoba nebo jiné osoby jednající ve shodě. Z. P. je tedy jedinou osobou, která výše uvedenou definici ovládání ve vztahu ke společnosti AGROFERT splňuje a která navíc naplňuje i domněnky stanovené v § 75 odst. 1 a 2 ZOK. Dle žalobkyně nelze navíc pominout, že v rozhodnutí Krajského úřadu Středočeského kraje ze dne 26. 9. 2019, č. j. 117665/2019/KUSK (dále jen „rozhodnutí KÚ Středočeského kraje“) bylo konstatováno, že nebylo prokázáno žádné jednání Ing. Andreje Babiše, které by svědčilo o tom, že ovládá společnost ze skupiny AGROFERT, neboť nebylo prokázáno, že existují konkrétní nástroje, kterými by měl reálnou možnost svou vůli vymoci, a tím ve společnostech ze skupiny AGROFERT uplatňovat rozhodující vliv.

10. Napadené rozhodnutí bylo žalobkyni doručeno dne 8. 9. 2023.
11. K *první námitce* ministr předně uvedl, že žalovaný nepochybil, když při posouzení způsobilosti KVARTO, AGRI a FARMTEC vycházel ze Závěrečné zprávy a Prováděcího rozhodnutí. Závěrečná zpráva obsahuje podrobný popis skutkových zjištění a jejich právní posouzení, které byly použity jako podklad pro Opatření. Skutečnost, že Závěrečná zpráva nebyla přiložena, není vadou, protože byla veřejně dostupná a bylo na ni odkázáno v dokumentaci. Ministr dále uvedl, že podle závěrů Evropské komise měl Ing. Andrej Babiš prostřednictvím svěřenských fondů rozhodující vliv na AGROFERT a jeho společnosti, a tím i na dodavatele. Po dobu, kdy byl veřejným funkcionářem, se nacházel ve střetu zájmů podle § 4c zákona o střetu zájmů. Podle článku 288 Smlouvy o fungování Evropské unie, ve znění pozdějších změn (dále jen „SFEU“), je rozhodnutí závazné v celém rozsahu a pokud jsou v něm uvedeni ti, jimž je určeno, je závazné pouze pro ně. Ministr zdůraznil, že žalovaný je Prováděcím rozhodnutím vázán, protože je určeno České republice a má účinky obdobné rozhodnutí příslušného orgánu o předběžné otázce ve smyslu § 57 odst. 3 správního řádu. V případě jeho nerespektování by hrozilo neproplacení dotací z evropských fondů. Ministr také uvedl, že žalovaný má povinnost předcházet nesrovnalostem podle čl. 72 písm. h) a čl. 122 odst. 2 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1303/2013 ze dne 17. 12. 2013 o společných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu, Fondu soudržnosti, Evropském zemědělském fondu pro rozvoj venkova a Evropském námořním a rybářském fondu, o obecných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu, Fondu soudržnosti a Evropském námořním a rybářském fondu a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1083/2006 (dále jen „Obecné nařízení“). Z těchto důvodů ministr odmítl tvrzení žalobkyně, že žalovaný nezjistil stav věci dostatečně nebo nedoložil svá zjištění.
12. Ke *druhé námitce* ministr uvedl, že skutečnosti uváděné žalobkyní ohledně vlastnické struktury skupiny AGROFERT, včetně vložení akcií do svěřenských fondů a výkonu akcionářských práv Z. P., nejsou sporné. Neztotožnil se však s názorem žalobkyně, že zjištění uvedená v Opatření nemají oporu ve skutečném stavu věci. Podle ministra byl skutkový stav řádně zjištěn útvary Evropské komise a právně posouzen v Závěrečné zprávě a Prováděcím rozhodnutí, z nichž žalovaný vycházel. Ministr odmítl tvrzení žalobkyně, že Ing. Andrej Babiš pozbytím práv k akciím AGROFERT přestal být ovládající osobou. Podle ministra právní analýza Evropské komise prokázala, že Ing. Babiš si zachoval rozhodující vliv prostřednictvím svěřenských fondů. Dále ministr uvedl, že zákaz podle § 4b zákona o

střetu zájmů se na žalobkyni a dodavatele KVARTO, AGRI a FARMTEC vztahuje. Ačkoli se dokumenty Evropské komise primárně zabývaly § 4c zákona o střetu zájmů, jejich závěry jsou podle ministra relevantní i pro § 4b zákona o střetu zájmů.

13. Ke *třetí námitce* ministr uvedl, že námitka žalobkyně ohledně rozhodného okamžiku pro posouzení skutkového a právního stavu není opodstatněná. Podle ministra je rozhodující okamžik uzavření smlouvy na veřejnou zakázku, nikoli den rozhodnutí o poskytnutí dotace. To vyplývá z dispozice § 4b zákona o střetu zájmů, který se vztahuje na účast obchodní společnosti v zadávacím řízení. Ministr upřesnil, že smlouvy s dodavatelem KVARTO a AGRI byly uzavřeny dne 29. 11. 2018, se společností FARMTEC dne 18. 2. 2019. K těmto datům byl posouzen skutkový a právní stav, který odpovídal stavu po vložení akcií AGROFERT do svěřenských fondů (3. 2. 2017) a po 9. 2. 2017, kdy nabyly účinnosti § 4b a § 4c zákona o střetu zájmů přijaté zákonem č. 14/2017 Sb., kterým se mění zákon č. 159/2006 Sb., o střetu zájmů, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony.
14. Ke *čtvrté námitce* ministr uvedl, že názor žalobkyně o kolizi § 4b zákona o střetu zájmů s § 48 odst. 1 ZZVZ je chybný. Oba zákony mají stejnou právní sílu, a proto je nutné je aplikovat vedle sebe. Podle ministra šlo o vědomou legislativní změnu, kdy § 4b zákona o střetu zájmů byl přijat později a tím modifikoval původní koncepci ZZVZ. Uplatňuje se pravidlo *lex posterior derogat legi priori*. Ministr odmítl argument žalobkyně, že § 4b zákona o střetu zájmů nelze aplikovat kvůli požadavku na doslovný výklad. Podle něj Ústavní soud v nálezu Pl. ÚS 4/17 výslovně uvedl, že je nutné uplatňovat eurokonformní výklad, tedy výklad podporující závazky ČR vůči EU. Z toho plyne, že § 4b zákona o střetu zájmů je platný důvod pro vyloučení účastníka ze zadávacího řízení. Ministr také odmítl námitku žalobkyně proti použitelnosti Závěrečné zprávy Evropské komise. Ačkoli Závěrečná zpráva není právně závazná, její závěry byly převzaty do Prováděcího rozhodnutí, které závazné je. Námitka žalobkyně, že závěry Evropské komise se týkají pouze § 4c zákona o střetu zájmů a nelze je vztahovat na § 4b zákona o střetu zájmů, byla podle ministra již vypořádána v Opatření.
15. K *páté námitce* ministr konstatoval, že se neztotožňuje s názorem žalobkyně, že Ing. Andrej Babiš neměl rozhodující vliv na společnost AGROFERT ani na dodavatele KVARTO, AGRI a FARMTEC. Podle ministra závěry Evropské komise, obsažené v Závěrečné zprávě a Prováděcím rozhodnutí, prokazují opak. Ministr shrnul, že Ing. Babiš jako zakladatel a jediný obmyšlený svěřenských fondů nastavil jejich strukturu, účel (správa AGROFERT a ochrana jeho zájmů), jmenoval svěřenské správce a protektory, a má možnost je odvolat. Rada protektorů je odpovědná Ing. Babišovi a její souhlas je nutný pro výkon hlasovacích práv. Evropská komise proto konstatovala, že Ing. Babiš má rozhodující vliv na svěřenské fondy a prostřednictvím nich ovládá AGROFERT. Ministr dále uvedl, že svěřenský fond může být ovládanou osobou i bez právní subjektivity, protože zákon o střetu zájmů má veřejnoprávní povahu.
16. Tento výklad podpořilo Ministerstvo spravedlnosti i Městský soud v Praze v rozsudku ze dne 12. 4. 2021, č. j. 18 A 6/2020-224. I kdyby svěřenský fond nebyl ovládán, Ing. Babiš podle ministra ovládá AGROFERT nepřímo. Ministr odmítl námitku, že Z. P. je ovládající osobou pouze formálně. Podle ministra má Ing. Babiš reálnou možnost ovlivňovat správu fondů a tím i AGROFERT. Výpisy z rejstříku a další přílohy žalobkyně podle ministra dokazují jen formální stav. Ministr také odmítl tvrzení, že žalovaný je vázán rozhodnutím KÚ

Středočeského kraje. Podle ministra byla otázka ovládnutí AGROFERT později řešena v Prováděcím rozhodnutí, které je závazné pro všechny orgány ČR. Rozhodnutí krajského úřadu navíc podle ministra nevzalo v úvahu všechny relevantní skutečnosti. K závěru o vykonávání vlivu již navíc dospěly i některé vnitrostátní orgány, například Vyrozumění Nejvyššího státního zastupitelství k podnětu k podání žaloby podle § 66 odst. 2 s.ř.s. ze dne 22. 7. 2020, č.j. 1 NZC 188/2019 – 33 (dále jen „Vyrozumění NSZ“): „[p]o prostudování všech relevantních podkladů lze dospět k závěru, že obviněný z pozice zakladatele a obmyšleného Svěřenského fondu a na podkladě pravidel fungování Svěřenského fondu v jeho Statutu disponuje prostředky, díky nimž fakticky a nepřímo (prostřednictvím svěřeneckého správce a Rady protektorů) vykonává v obchodních korporacích provozujících média rozhodující vliv.“

17. Na základě uvedených skutečností ministr potvrdil nevyplacení části dotace ve výši 2 452 428 Kč, protože žalobkyně porušila podmínky Rozhodnutí o poskytnutí dotace tím, že uzavřela smlouvy v rozporu s § 4b zákona o střetu zájmů.

III. Žaloba

18. Proti napadenému rozhodnutí podala žalobkyně žalobu. V *prvním okruhu žalobních námitek* žalobkyně namítala neúplné zjištění skutkového stavu, který nemá oporu ve spisu a v provedeném dokazování. Namítala, že žalovaný, resp. ministr opírají svou argumentaci o porušení ustanovení § 4b zákona o střetu zájmů, resp. závěr o ovládnutí společnosti AGROFERT Ing. Andrejem Babišem, pouze o mechanicky převzaté závěry třetích osob (uvedené v Závěrečné zprávě a v Prováděcím rozhodnutí), aniž by dostatečně zjistili skutkový stav věci. Zdůraznila rovněž, že v řízení o Opatření Závěrečná zpráva a Prováděcí rozhodnutí dokonce ani nebyly součástí správního spisu; tou nebyly ani statuty svěřenských fondů AB private trust I, svěřenský fond, a AB private trust II, svěřenský fond (dále jen „svěřenské fondy“), které jsou dle žalobkyně pro posouzení otázky, zda pan Ing. Babiš může ovládat společnost AGROFERT, zcela stěžejní. Žalobkyně tak namítala nepřezkoumatelnost Opatření a napadeného rozhodnutí, neboť z něj není zřejmé, jakými úvahami se žalovaný při hodnocení podkladů řídil. Dále žalobkyně uvedla, že žalovaný fakticky zpochybňuje samotný koncept presumpce správnosti veřejnoprávních aktů a jejich právní moci, a to na základě Vyrozumění NSZ, které samo není právně závazným rozhodnutím přezkoumatelným pořadem práva. Rozhodnutí KÚ Středočeského kraje oproti tomu závazné je, přičemž to bylo samo Nejvyšší státní zastupitelství, které se rozhodlo nepodávat proti němu správní žalobu, a tím ho učinilo definitivní a nezměnitelným.
19. *Druhým okruhem žalobních námitek* žalobkyně namítala, že žalovaný věc samu především nesprávně právně posoudil, když shledal, že žalobkyně zadáním předmětných veřejných zakázek (VZ0005 část A a B a VZ0022) vybraným dodavatelům ze skupiny AGROFERT postupovala v rozporu s právními předpisy. Žalobkyně zopakovala své námitky proti Opatření, kdy uvedla, že ke dni zahájení výběrového řízení i ke dni uzavření smlouvy k veřejné zakázce 1 byla jediným společníkem KVARTO společnost ZZN a jediným akcionářem AGRI byla společnost AGROTEC. Jediným akcionářem společnosti ZZN a AGROTEC je mateřská společnost AGROFERT. Jediným akcionářem FARMTEC byla ke dni uzavření smlouvy na veřejnou zakázku 2 společnost AGROFERT. Ovládající osobou společnosti AGROFERT je již od 4. 2. 2017 Z. P. Z. P., jakožto fyzickou osobu, již dále ovládat nelze. Dále žalobkyně zopakovala, že ovládající osobou je dle § 74 odst. 1 ZOK

osoba, která může v obchodní korporaci přímo či nepřímo uplatňovat rozhodující vliv. Dle § 75 ZOK se má za to, že ovládající osobou je osoba, která může jmenovat nebo odvolat většinu osob, které jsou členy statutárního orgánu nebo členy kontrolního orgánu obchodní korporace, jejímž je společníkem, nebo může toto jmenování nebo odvolání prosadit; či nakládá s podílem na hlasovacích právech představujícím alespoň 40 % všech hlasů v obchodní korporaci, ledaže stejným nebo vyšším podílem nakládá jiná osoba nebo jiné osoby jednající ve shodě. Z. P. je tedy jedinou osobou, která výše uvedenou definici ovládání ve vztahu ke společnosti AGROFERT splňuje a která navíc naplňuje i domněnky stanovené v § 75 odst. 1 a 2 ZOK. Žalobkyně dále doplnila, že tyto ovládací a vlastnické vztahy je možno prokázat a doložit i výpisem z evidence skutečných majitelů vybraných dodavatelů z roku 2018, ve kterých je jasně uvedeno, že skutečným majitelem vybraných dodavatelů byl k rozhodnému dni pouze Z. P. z pozice svěřenského správce.

20. Žalobkyně následně namítala, že při zadávání veřejné zakázky postupovala v souladu s § 6 ZZVZ, dle kterého má povinnost dodržovat zásady přiměřenosti, transparentnosti, rovného zacházení a zákazu diskriminace. Vyloučení dodavatelů bez konkrétních a ověřitelných podkladů by bylo v rozporu s těmito zásadami. V době konání zadávacího řízení žalobkyně neměla k dispozici žádné informace, které by nasvědčovaly naplnění podmínek § 4b zákona o střetu zájmů. Podle § 48 odst. 11 ZZVZ je zadavatel povinen vyloučení účastníka řádně odůvodnit, tedy prokázat konkrétní okolnosti a skutečnosti, které naplňují důvody vyloučení. Nad rámec uvedeného žalobkyně upozornila, že podle § 48 odst. 1 ZZVZ může zadavatel vyloučit účastníka pouze z důvodů výslovně uvedených v zákoně, což představuje uzavřený výčet (numerus clausus). Tento přístup je v souladu s evropským právem, které harmonizuje pravidla zadávání veřejných zakázek v rámci EU. Rozšíření důvodů pro vyloučení nad rámec ZZVZ je nepřípustné.
21. Článek 57 Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/24/EU ze dne 26. února 2014 o zadávání veřejných zakázek a o zrušení směrnice 2004/18/ES (dále jen „Směrnice“) jasně rozlišuje mezi důvody, kdy zadavatel účastníka vyloučit může, a kdy musí. Pokud by výčet nebyl uzavřený, nebylo by nutné stanovovat fakultativní důvody. Odborná literatura potvrzuje, že jde o taxativní výčet, který členské státy nemohou svévolně rozšiřovat. V této souvislosti žalobkyně odkázala na rozhodnutí SDEU ve věci T-403/12, Intrasoft International SA v. Evropská Komise. Dále poukázala na to, že dle evropských zadávacích směrnic a ustanovení § 76 ZZVZ může účastník zadávacího řízení prokázat, že svou způsobilost v rámci zadávacího řízení obnovil tím, že přijal všechny možné opatření k nápravě (tzv. self cleaning). V případě aplikace ustanovení § 4b zákona o střetu zájmů by však účastník zadávacího řízení byl automaticky vyloučen bez možnosti nápravy své způsobilosti, což je dle žalobkyně rovněž v rozporu s evropským právem i ZZVZ.
22. Závěrem podané žaloby žalobkyně navrhla, aby soud napadené rozhodnutí a Opatření zrušil.

IV. Vyjádření žalovaného

23. Žalovaný ve vyjádření k žalobě ze dne 10. 1. 2024 poukázal na závěry napadeného rozhodnutí, na nichž setrval. K *první skupině žalobních námitek* dále konstatoval, že naplnění důvodu pro vyloučení účastníka ze zadávacího řízení podle § 4b zákona o střetu zájmů není podmíněno subjektivním vědomím zadavatele o rozporu jeho postupu se zákonem.

Žalovaný dále uvedl, že jako poskytovatel dotace a řídicí orgán je vázán Prováděcím rozhodnutím, které je závazné pro Českou republiku. Nerespektování tohoto rozhodnutí by znamenalo porušení povinnosti předcházet nesrovnalostem, jak stanoví čl. 72 písm. h) a čl. 122 odst. 2 Obecného nařízení, a mohlo by vést k neproplacení dotace ze strany EU, což by finančně zatížilo Českou republiku. Žalovaný odmítl argument žalobkyně, že měl vycházet z rozhodnutí KÚ Středočeského kraje, které se týkalo přestupkového řízení proti Ing. Andreji Babišovi. Toto rozhodnutí se vztahuje pouze k otázce nespáchání přestupku, nikoli k posouzení ovládání společnosti AGROFERT. Poskytovatel dotace se od něj mohl odchýlit, a vzhledem k závaznosti pozdějšího Prováděcího rozhodnutí tak dokonce musel učinit. Žalovaný dále k prvnímu okruhu žalobních námitek uvedl, že statuty svěřenských fondů nebyly podkladem pro rozhodnutí, ale že právní vztahy z nich vyplývající jsou podrobně popsány v Závěrečné zprávě, která byla součástí správního spisu. Dále žalovaný poukázal na to, že některá ustanovení statutů byla citována v rozhodnutí KÚ Středočeského kraje, z něhož rovněž vycházel. Žalovaný se neztotožnil ani s námitkou, že postupoval v rozporu se správním řádem tím, že v odůvodnění odkázal na internetovou stránku, kde je Závěrečná zpráva dostupná a zdůraznil, že Závěrečná zpráva i Prováděcí rozhodnutí byly součástí správního spisu a sloužily jako podklady pro rozhodnutí. Dále žalovaný odmítl tvrzení žalobkyně, že Závěrečná zpráva je pouze shrnutím závěrů založených na jiných, tzv. primárních důkazních prostředcích, které měly být založeny do spisu. Podle žalovaného není nutné, aby byly tyto primární důkazy součástí spisu, neboť dle § 51 odst. 1 správního řádu lze jako důkaz použít jakýkoli prostředek vhodný ke zjištění stavu věci, pokud nebyl získán v rozporu s právními předpisy. Závěrečná zpráva i Prováděcí rozhodnutí tak mohou být samostatně použity jako důkazní prostředky.

24. Ke *druhému okruhu žalobních námitek* žalovaný poukázal na skutečnost, že nerozporuje postavení Z. P. jako svěřenského správce ani domněnky ovládání podle § 75 ZOK. Nicméně trvá na tom, že jeho vliv byl pouze formální, zatímco faktický rozhodující vliv mohl uplatňovat Ing. Andrej Babiš prostřednictvím svého působení na svěřenské fondy. Tento nepřímý způsob ovládání je podle žalovaného možný a odpovídá definici ovládání dle § 74 ZOK. Žalovaný dále uvedl, že vnitřní struktura a účel svěřenských fondů umožňovaly Ing. Babišovi uplatňovat rozhodující vliv ve společnosti AGROFERT, a tedy i ve společnostech náležejících do její skupiny. Z toho vyplývá, že Z. P. byl sice formálně ovládací osobou, ale fakticky společnosti ovládal Ing. Babiš.
25. Žalovaný dále zdůraznil, že ZZVZ a zákon o střetu zájmů jsou právní předpisy stejné normativní síly, a proto je nutné jejich ustanovení aplikovat vedle sebe. Případný rozpor mezi § 4b zákona o střetu zájmů a § 48 odst. 1 ZZVZ je podle žalovaného řešitelný výkladem pomocí zásad *lex posterior derogat legi priori* a *lex specialis derogat legi generali*. Tento přístup potvrdil i Ústavní soud v nálezu Pl. ÚS 4/17 ze dne 11. 2. 2020, kde uvedl, že nelze obcházet pravidla pro střet zájmů použitím jiných zákonů. Žalovaný dále uvedl, že § 4b zákona o střetu zájmů není v rozporu s evropskými zadávacími směrnici. I kdyby takový rozpor existoval, správní orgány nejsou oprávněny rozhodovat o neaplikovatelnosti zákonného ustanovení na základě eurokonformního výkladu. Takové posouzení přísluší pouze soudům. Žalobkyně jako zadavatel tedy nebyla oprávněna § 4b zákona o střetu zájmů ignorovat, ale měla jej aplikovat a na jeho základě vyloučit vybrané dodavatele ze zadávacího řízení, resp. neuzavřít smlouvu.

26. Ve zbytku žalovaný odkázal na napadené rozhodnutí a navrhl, aby soud žalobu jako nedůvodnou zamítl.

V. Replika žalobkyně

27. V replice ze dne 12. 1. 2026 žalobkyně zopakovala, že žalovaný, resp. ministr, neprovedl řádně dokazování, neboť zcela pominul podklady pro vydání rozhodnutí, a to zejména statuty svěřenských fondů (Svěřenského fondu AB private trust I. a Svěřenského fondu AB private trust II), když tyto podklady ani nebyly součástí spisu. Z nich žalobkyně dovodila, že vliv Ing. Andreje Babiše na svěřenského správce byl zcela vyloučen. Ing. Andrej Babiš proto nemůže být ovládající osobou ve smyslu § 74 odst. 1 ZOK, neboť nemá žádnou možnost uplatňovat na svěřenské fondy, resp. na obchodní korporace koncernu společnosti AGROFERT rozhodující vliv.

VI. Jednání před soudem

28. Při jednání konaném dne 21. 1. 2026 účastníci řízení setrvali na svých procesních stanoviscích.
29. Žalobkyně v průběhu ústního jednání odkázala na svá žalobní tvrzení a podanou repliku k vyjádření žalovaného. Závěrem navrhla, aby soud napadené rozhodnutí a Opatření zrušil.
30. Žalovaný v rámci jednání před soudem odkázal na napadené rozhodnutí a na vyjádření k žalobě. Dále uvedl, že žalobkyní podaná replika ze dne 12. 1. 2026 neobsahuje žádné nové skutečnosti a upozornil, že téměř identickou kauzou se zdejší soud zabýval již v řízení sp. zn. 11 A 126/2023, přičemž jeho závěry potvrdil i Nejvyšší správní soud (NSS).
31. Návrhy na provedení dokazování soud zamítl, neboť se jednalo o listiny, které jsou součástí správního spisu (jednalo se o důkazní prostředky, které žalobkyně doložila již k námitkám proti Opatření), z něhož soud při přezkumu napadeného rozhodnutí obligatorně vychází (*Výpis vybraných dodavatelů KVARTO, AGRI CS a FARMTEC z obchodního rejstříku; Výpis společnosti ZZN Pelhřimov a.s. a AGROTEC, a.s. z obchodního rejstříku; Výpis společnosti AGROFERT, a.s. z obchodního rejstříku; Zpráva o vztazích vybraných dodavatelů; Výpis z evidence skutečných majitelů vybraných dodavatelů z roku 2018*). Správním spisem se dokazování neprovádí (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 1. 2009, č. j. 9 Afs 8/2008–117, č. 2383/2011 Sb. NSS). Soud z důvodu nadbytečnosti neprovedl ani důkazy *statuty svěřenských fondů*, neboť jednak podrobná analýza statutů obou svěřenských fondů byla provedena útvary Evropské komise a je obsahem Závěrečné zprávy a zejména Prováděcího rozhodnutí, a jednak – jak vyslovil NSS ve skutkově obdobné věci sp. zn. 8 Afs 215/2024 – v projednávaném případě není rozhodné, zda veřejný funkcionář Ing. Andrej Babiš ovládá svěřenský fond. Klíčové je, že ovládá právnickou osobu, jejíž účastnické cenné papíry byly do svěřenských fondů vloženy (společnost AGROFERT).

VII. Posouzení věci Městským soudem v Praze

32. Žaloba byla podána včas ve smyslu § 72 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), osobou k tomu oprávněnou (§ 65 odst. 1 s. ř. s.) a je přípustná (§ 65, § 68 a § 70 s. ř. s.). Soud přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí i řízení, které mu předcházelo, podle skutkového a právního stavu ke dni rozhodování druhostupňového správního orgánu (§ 75 odst. 1 s. ř. s.), a to v mezích

uplatněných žalobních bodů (§ 75 odst. 2 s. ř. s.), jakož i z pohledu vad, k nimž je povinen přihlížet z úřední povinnosti a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.

33. Z obsahu spisového materiálu předloženého žalovaným správním orgánem soud zjistil následující pro rozhodnutí relevantní skutečnosti.
34. Rozhodnutím o poskytnutí dotace ze dne 9. 6. 2017 bylo rozhodnuto o přidělení dotace žalobkyni na jí realizovaný projekt. Žalobkyně v rámci projektu vypsal veřejnou zakázku 1, k jejíž části A byla uzavřena s vítězným dodavatelem KVARTO kupní smlouva dne 29. 11. 2018 a k části B byla téhož dne uzavřena kupní smlouva s vítězným dodavatelem AGRI. K veřejné zakázce 2 uzavřela žalobkyně dne 18. 2. 2019 smlouvu o dílo se společností FARMTEC.
35. V období od 8. 1. 2019 do 15. 2. 2019 provedli auditoři příslušných útvarů Komise – Generálního ředitelství pro regionální a městskou politiku a Generálního ředitelství pro zaměstnanost, sociální věci a sociální začleňování – audit s cílem ověřit, zda české orgány splnily své povinnosti zavést účinný kontrolní systém, který by byl schopen zabránit střetu zájmů v souvislosti s českým premiérem a bývalým ministrem financí A. Babišem. Dne 5. 2. 2020 předaly útvary Komise českým orgánům k výše uvedenému auditu Závěrečnou zprávu. V závěrečné zprávě o auditu dospěly útvary Komise k závěru, že existují závažné nedostatky v nastavení a fungování systému k zamezení střetu zájmů v souvislosti s operacemi týkajícími se skupiny AGROFERT.
36. Dne 26. 1. 2022 bylo vydáno Komisí Prováděcí rozhodnutí, ve kterém je mj. uvedeno, že „[s]ituace A. Babiše jakožto veřejného funkcionáře s významnými obchodními zájmy (coby jediného obmysleného svěrenských fondů) v době ode dne 2. srpna 2018 (tj. datum použitelnosti finančního nařízení z roku 2018) až do dne, kdy přestal vykonávat funkci předsedy vlády, proto rovněž spadá do situace střetu zájmů popsané v čl. 61 odst. 1 a 3 uvedeného nařízení. [...] Útvary Komise proto dospěly k závěru, že nestranný a objektivní výkon funkcí A. Babiše je ohrožen z důvodů hospodářského nebo jiného přímého či nepřímého osobního zájmu, pokud je jakožto funkcionář zapojen do plnění evropských strukturálních a investičních fondů, a že se tudíž A. Babiš nachází ve střetu zájmů ve smyslu čl. 61 odst. 3 finančního nařízení z roku 2018.“
37. Žalobkyně podala žádost o platbu č. CZ.06.2.67/0.0/0.0/16_049/0002516/2021/002/POST. V rámci administrativního ověření uvedené žádosti o platbu byly zjištěny nezpůsobilé výdaje v celkové výši 2 724 920 Kč, proto překročil žalovaný k vydání Opatření, jak je uvedeno shora.
38. Městský soud předesílá, že skutkově obdobnými věcmi, ve kterých bylo rozhodnuto o nevyplacení části dotace z důvodu porušení § 4b zákona o střetu zájmů, jelikož vybraný dodavatel byl součástí skupiny AGROFERT, se již zabýval v řízeních sp. zn. 11 A 126/2023, sp. zn. 6 A 66/2024 či sp. zn. 10 A 92/2024 (viz rozsudky ze dne 10. 9. 2024, č. j. 11 A 126/2023-53, ze dne 20. 3. 2025, č. j. 10 A 92/2024-97 a ze dne 25. 6. 2025, č. j. 6 A 66/2024-54). Vzhledem k tomu, že soud neshledal důvod se od dříve vyslovených závěrů odklonit, vychází i v nyní projednávané věci v podstatné míře ze své předchozí rozhodovací činnosti.
39. Nadto soud poznamenává, že výkladem § 4b zákona o střetu zájmů, zejména pojmem osoba ovládaná veřejným funkcionářem, se zabýval již i Nejvyšší správní soud, který rozsudkem ze dne 11. 12. 2025, č. j. 8 Afs 215/2024 – 74 (dále jen „rozsudek č. j. 8 Afs 215/2024 – 74“), zamítl kasační stížnost žalobce podanou proti rozsudku městského soudu ze dne 10. 9. 2024,

č. j. 11 A 126/2023-53. Spornou byla především otázka, nakolik jsou závěry dosavadní judikatury týkající se § 4c zákona o střetu zájmů, vyslovené ve skutkově podobných případech obchodních společností spadajících do skupiny AGROFERT, přenositelné rovněž na situace, na které dopadá § 4b téhož zákona týkající se zadávání veřejných zakázek. Zatímco § 4c zákona o střetu zájmů zakazuje poskytnout dotaci osobám vlastněným nebo ovládaným veřejným funkcionářem, § 4b téhož zákona stanoví, že tyto osoby se nesmí účastnit zadávacího řízení a zadavatelé jim nesmějí zadat zakázku malého rozsahu.

40. Podle § 4b zákona o střetu zájmů *obchodní společnost, ve které veřejný funkcionář uvedený v § 2 odst. 1 písm. c) nebo jím ovládaná osoba vlastní podíl představující alespoň 25 % účasti společníka v obchodní společnosti, se nesmí účastnit zadávacích řízení podle zákona upravujícího zadávání veřejných zakázek jako účastník nebo poddodavatel, prostřednictvím kterého dodavatel prokazuje kvalifikaci. Zadavatel je povinen takovou obchodní společnost vyloučit ze zadávacího řízení. Zadavatel nesmí obchodní společnosti uvedené ve větě první zadat veřejnou zakázku malého rozsahu, takové jednání je neplatné.*
41. Citované ustanovení zakazuje zadavateli mj. zadat veřejnou zakázku osobě, ve které vlastní 25 % podíl účasti společníka v obchodní společnosti buď přímo veřejný funkcionář, nebo osoba, kterou veřejný funkcionář ovládá. Smyslem je, aby taková osoba nezískávala ani zakázky malého rozsahu, což je odůvodněno jejím napojením na veřejného funkcionáře (buď přímou majetkovou účastí, nebo prostřednictvím jiné osoby, kterou veřejný funkcionář ovládá).
42. Ustanovení § 4b zákona o střetu zájmu nicméně není jediné, které klade určitá omezení osobám, jež jsou přímo či nepřímo napojeny na veřejného funkcionáře. Rovněž § 4c zákona o střetu zájmu v rozhodném znění stanoví, že *je zakázáno poskytnout dotaci podle právního předpisu upravujícího rozpočtová pravidla nebo investiční pobídku podle právního předpisu upravujícího investiční pobídky obchodní společnosti, ve které veřejný funkcionář uvedený v § 2 odst. 1 písm. c) nebo jím ovládaná osoba vlastní podíl představující alespoň 25 % účasti společníka v obchodní společnosti.*
43. Jak uzavřel NSS v rozsudku č. j. 8 Afs 215/2024 – 74 , obě ustanovení (§ 4b i § 4c zákona o střetu zájmů) tedy ukládají zákaz vstupovat do určitých právních vztahů (zadání veřejné zakázky, resp. poskytnutí dotace) s osobami, které jsou definovány shodně: jde o osobu, ve které vlastní určitou majetkovou účast (25 % podíl) buď *přímo veřejný funkcionář, nebo jiná osoba, kterou veřejný funkcionář ovládá* (tj. ovládaná osoba). To potvrdil NSS rovněž v rozsudku ze dne 12. 9. 2025, čj. 1 Afs 59/2025-108.
44. Nejvyšší správní soud proto v rozsudku č. j. 8 Afs 215/2024 – 74 souhlasil s městským soudem, že výklad pojmu „ovládání“ podle § 4c zákona o střetu zájmů se musí shodně uplatnit rovněž u hypotézy střetu zájmů podle § 4b téhož zákona. Není podstatné, že obě ustanovení mají částečně odlišný význam a dopadají na jiné situace: účasti v zadávacím řízení obecně, resp. zadávání zakázky malého rozsahu (§ 4b) a poskytování dotací (§ 4c). Jde totiž o stále stejnou osobu, ovládanou veřejným funkcionářem, se kterou nelze vstupovat do vymezených právních vztahů. Výklad pojmu „ovládání“ tak musí být pro obě citovaná ustanovení stejný. Pokud je určitá osoba ovládána veřejným funkcionářem pro účely § 4c zákona o střetu zájmů (tj. nemožnost přijímat dotace), je ovládanou osobou rovněž pro účely § 4b téhož zákona (tj. nemožnost účastnit se zadávacího řízení obecně, resp. být vybraným dodavatelem na zakázku malého rozsahu). Nic tak nebrání tomu, aby závěry a zjištění

týkající se ovládnání určité osoby veřejným funkcionářem podle § 4c zákona o střetu zájmů mohly být uplatněny rovněž pro účely § 4b téhož zákona.

45. Pro nyní projednávanou věc je z důvodu stejného skutkového stavu (vybraných dodavatelů spadajících do skupiny AGROFERT) a obdobné právní úpravy (shodná definice ovládané osoby podle § 4b a § 4c zákona o střetu zájmů) klíčový rozsudek ze dne 12. 9. 2025, čj. 1 Afs 59/2025-108. V něm Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že veřejný funkcionář ve smyslu § 2 odst. 1 písm. c) zákona o střetu zájmů je ovládající osobou podle § 4c tohoto zákona, pokud může v obchodní korporaci (ovládané osobě) vykonávat přímo či nepřímo rozhodující vliv. Nepřímý vliv lze přitom vykonávat rovněž prostřednictvím svěřenských fondů, do nichž veřejný funkcionář vložil svou majetkovou účast na ovládané osobě. To za předpokladu, že si zachová možnost tyto svěřenské fondy přímo či nepřímo řídit (resp. je ovládat). Nejvyšší správní soud přitom dospěl k závěru, že Ing. Andrej Babiš takovou možnost ve skupině AGROFERT měl, a tudíž společnosti v této skupině ovládal jako veřejný funkcionář prostřednictvím svých svěřenských fondů (body 68 až 90). Na tento rozsudek Nejvyššího správního soudu navázal další se stejným závěrem (viz rozsudek NSS ze dne 27. 11. 2025, čj. 6 Afs 82/2025-75, bod 68).
46. Městský soud proto stejně jako NSS v podrobnostech odkazuje na podrobné odůvodnění rozsudku čj. 1 Afs 59/2025-18, které se pojmu „ovládání“ týká (body 68 až 90). Za zmínku především stojí, že Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že prostředkem k ovládnání určité osoby mohou být i tzv. non subjekty, jako jsou i svěřenské fondy, a to například právě ze strany osoby, která vyčlenila určitý majetek do svěřenského fondu jako zakladatel a které má být plněno jako obmyšlenému (bod 77 tamtéž). Takový nepřímý rozhodující vliv lze vykonávat za předpokladu, že si veřejný funkcionář zachová možnost tyto svěřenské fondy (resp. osoby, u kterých byla majetková účast, např. účastnické cenné papíry, vložena do svěřenských fondů) přímo či nepřímo řídit, resp. je ovládat (bod 78 tamtéž).
47. Předmětem soudního přezkumu v nyní projednávané věci bylo rozhodnutí, jímž byly zamítnuty námitky žalobkyně proti Opatření žalovaného, kterým bylo žalobkyni postupem podle ustanovení § 14e odst. 1 rozpočtových pravidel oznámeno, že jí nebude vyplacena část dotace z důvodu porušení ustanovení § 4b zákona o střetu zájmů, jelikož žalobkyně uzavřela smlouvy na zakázku s vybraným dodavatelem ovládaným v době uzavření smluv předsedou vlády České republiky, Ing. Andrejem Babišem, namísto toho, aby jej podle tohoto ustanovení zákona o střetu zájmů vyloučila ze zadávacího řízení.
48. Stěžejním východiskem, na kterém je založeno hodnocení okolností nyní posuzovaného případu, je právní názor, podle něhož na získání dotace zásadně není právní nárok (ustanovení § 14 odst. 1 rozpočtových pravidel) a žádné základní právo na dotaci nebo veřejnou zakázku nelze dovodit ani z Listiny základních práv a svobod [viz bod 200 nálezu Ústavního soudu ze dne 11. 2. 2020, sp. zn. Pl. ÚS 4/17 (dále jen „nález sp. zn. Pl. ÚS 4/17“)].
49. Současně je však v podmínkách právního státu třeba princip právní jistoty vykládat ve spojení se zákazem arbitrárnosti tak, aby možnost uvážení státních orgánů byla omezena procedurami, které zabrání zneužití tohoto volného uvážení, přičemž ochranou proti arbitrárnosti v postupu orgánů veřejné správy je přístup k soudu, který správní uvážení podrobí soudní kontrole (srov. např. nález Ústavního soudu ze dne 18. 10. 2023, sp. zn. III. ÚS 1344/23). V již zmíněném nálezu sp. zn. Pl. ÚS 4/17 Ústavní soud zdůraznil, že „z definice podnikání nelze žádné právo na dotaci dovodit, protože jde o nástroj hospodářské, sociální

či kulturní politiky státu, zejména pak jeho politiky v oblasti účelového určení daní a soustředování jejich výnosu na určité úrovni řízení státu podle zákona č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní). Takové podpůrné nástroje ovšem možnost a příležitost ke vzniku střetu zájmů nepochybně jen zvyšují, a jejich regulace v § 4c zákona o střetu zájmů je proto namístě.“

50. Poskytovateli dotace je ve smyslu ustanovení § 14e rozpočtových pravidel dána pravomoc výlučně s konečnou platností rozhodovat o porušení podmínek stanovených v právních předpisech a v rozhodnutí o poskytnutí dotace. Ke krácení dotace z důvodu porušení povinnosti spočívající v porušení pravidel pro zadávání veřejné zakázky dochází před proplacením žádosti o platbu, v níž jsou výdaje na zakázku nárokovány (usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 18. 4. 2017, č.j. 6 Afs 270/2015-48, č. 3579/2017 Sb. NSS, a navazující rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 6. 2017, č.j. 6 Afs 270/2015-78, či rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 2. 2019, č.j. 10 Afs 376/2017-49).
51. Žalobkyni nebyla v daném případě proplacena část dotace z toho důvodu, že kupní smlouvy uzavřené s dodavatelem KVARTO a AGRI a smlouva o dílo uzavřená s dodavatelem FARMTEC, byly neplatné podle ustanovení § 4b zákona o střetu zájmů, čímž se výdaje staly nezpůsobilými, jelikož byly vynaloženy na základě neplatné smlouvy. Projekt byl financován způsobem *ex post*, což znamená, že příjemce dotace si veškeré náklady hradí sám a k proplacení těchto nákladů dochází zpětně, vynaložené prostředky se tedy příjemci refundují. Při administrativním ověření žádosti o platbu poskytovatel dotace zjistil, že uvedené smlouvy byly uzavřeny společnostmi, jejichž vlastník byl v době uzavření smlouvy ovládán veřejným funkcionářem – předsedou vlády, Ing. Andrejem Babišem, a to prostřednictvím svěrenského fondu.
52. V první skupině žalobních bodů žalobkyně namítala neúplné zjištění skutkového stavu, který nemá oporu ve spisu a v provedeném dokazování. Tvrdila, že žalovaný, resp. ministr opírají svou argumentaci o porušení ustanovení § 4b zákona o střetu zájmů pouze o závěry učiněné třetími osobami, konkrétně v Závěrečné zprávě a Prováděcím rozhodnutí. Soud k této námitce předně uvádí, že podle ustanovení § 51 odst. 1 věta první správního řádu platí, že „k provedení důkazů lze užít všech důkazních prostředků, které jsou vhodné ke zjištění stavu věci a které nejsou získány nebo provedeny v rozporu s právními předpisy.“ Dále lze zmínit, že podle již citovaného ustanovení § 14e rozpočtových pravidel byl žalovaný povinen odůvodnit rozhodnutí konkrétním a prokázaným porušením právních předpisů, což dle soudu učinil.
53. Soud rovněž uvádí, že audit provedený Evropskou komisí se zabývá otázkou existence střetu zájmů v případě vztahu předsedy vlády Ing. Babiše a skupiny AGROFERT, jejíž je vlastník dodavatelů součástí, vč. výkladu pojmu ovládaná osoba ve smyslu ustanovení § 4c zákona o střetu zájmů. Jak přílehavě vyslovil zdejší soud v rozsudku ze dne 10. 9. 2024, č.j. 11 A 126/2023-53, „[j]ak § 4b tak 4c zákona o střetu zájmů mají stejnou hypotézu, liší se pouze svojí dispoziční částí. Je tak možné závěr o vztahu ovládaní aplikovat i na hypotézu střetu zájmů uvedeného v § 4b.“ V této souvislosti pak zbývá ještě zmínit, že členské státy musí podle čl. 74 odst. 2 Obecného nařízení zajistit účinné fungování řízení a kontroly programů. Podle čl. 122 odst. 2 tohoto nařízení jsou členské státy dále povinny předcházet nesrovnalostem, tj. postupovat i preventivně.

54. K námitce žalobkyně, že v řízení o Opatření tyto dokumenty, ani statuty svěřenských fondů nebyly součástí správního spisu, soud konstatuje, že poskytovatel dotace nikterak nepochybil, když ohledně skutečností rozhodných pro posouzení způsobilosti vybraných dodavatelů k uzavření smluv na plnění veřejné zakázky 1, resp. veřejné zakázky 2, jakož i ohledně právního posouzení těchto rozhodných skutečností, vycházel ze Závěrečné zprávy a z Prováděcího rozhodnutí, které jsou součástí správního spisu poskytnutého soudem žalovaným. Zejména Závěrečná zpráva obsahuje podrobný popis rozhodných skutečností zjištěných útvary Evropské komise a jejich detailní právní posouzení, které byly použity jako podklad pro zjištění popsání v Informaci o nevyplacení části dotace. Prováděcí rozhodnutí, které bylo pro poskytovatele dotace závazné, bylo k Informaci o nevyplacení dotace připojeno, na Závěrečnou zprávu pak byl v Informaci, stejně jako v Opatření uveden příslušný odkaz. Postupem žalovaného tak dle soudu žalobkyně nebyla zkrácena na svých právech na seznámení se se všemi rozhodnými podklady pro vydání rozhodnutí.
55. K námitce nepřezkoumatelnosti opatření i žalobou napadeného rozhodnutí soud poznamenává, že nepřezkoumatelnost může dle ustanovení § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s. spočívat v nesrozumitelnosti nebo v nedostatku důvodů rozhodnutí, přičemž nepřezkoumatelnost rozhodnutí správního orgánu pro nesrozumitelnost předchází případné nepřezkoumatelnosti pro nedostatek jeho důvodů; důvody rozhodnutí lze zkoumat toliko u rozhodnutí srozumitelných (rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 11. 4. 2006, č.j. 31Ca 39/2005-70, č. 1282/2007 Sb. NSS, všechna rozhodnutí správních soudů jsou dostupná na: www.nssoud.cz).
56. Za nesrozumitelnost rozhodnutí soudy považují například případy, kdy odůvodnění nedává smysl, který by svědčil o skutkových a právních důvodech, které vedly správní orgán k vydání rozhodnutí (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 9. 2003, č.j. 7 A 547/2002-24); pro rozpor výroku s odůvodněním (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 12. 2003, č.j. 2 Ads 33/2003-78, č. 523/2005 Sb. NSS) či pro výrok, který nemá oporu v zákoně (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 5. 2003, č.j. 7 A 181/2000-29, č. 11/2003 Sb. NSS), nebo není-li rozhodnutí rozčleněno na výrok a odůvodnění, pročez není zřejmé, zda správní orgán rozhodl o všech návrzích účastníka řízení (rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 21. 10. 1994, č.j. 6A 63/93-22).
57. Rozhodnutí nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů je potom takové, z jehož odůvodnění není seznatelné, proč správní orgán považuje námitky účastníka za liché, mylné nebo vyvrácené, které skutečnosti vzal za podklad svého rozhodnutí, proč považuje skutečnosti tvrzené účastníkem za nerozhodné, nesprávné nebo jinými řádně provedenými důkazy vyvrácené, podle které právní normy rozhodl a jakými úvahami se řídil při hodnocení důkazů. Rozhodnutí, jehož odůvodnění obsahuje toliko obecný odkaz na to, že napadené rozhodnutí bylo přezkoumáno a jeho důvody shledány správnými, je nepřezkoumatelné, neboť důvody, o něž se výrok opírá, zcela chybějí (rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 26. 2. 1993, č.j. 6A 48/92-23, publ. pod č. 27/1994 v SpP).
58. Z judikatury Nejvyššího správního soudu vyplývá, že zrušení rozhodnutí pro nepřezkoumatelnost je obecně vyhrazeno těm nejzávažnějším vadám rozhodnutí, tedy nesrozumitelnosti či nedostatku důvodů, kvůli kterým skutečně nelze rozhodnutí věcně přezkoumat (např. rozsudek ze dne 17. 1. 2013, č.j. 1 Afs 92/2012-45, bod 28). Nepřezkoumatelnost rozhodnutí pro nedostatek důvodů pak musí být „vykládána ve svém

skutečném smyslu, tj. jako nemožnost přezkoumat určité rozhodnutí pro nemožnost zjistit v něm jeho obsah nebo důvody, pro které bylo vydáno“ (usnesení rozšířeného senátu ze dne 19. 2. 2008, č.j. 7 Afs 212/2006-74, č. 1566/2008 Sb. NSS). Správní orgán nemusí reagovat na každou dílčí námitku. Může totiž vystavět vlastní argumentaci, v jejíž konkurenci pak námitky účastníků neobstojí. Nepřezkoumatelnost rozhodnutí pro nedostatek důvodů má proto své místo zejména v situacích, kdy správní orgán opomene na námitku účastníka zcela (tedy i implicitně) reagovat (srov. např. již cit. 1 Afs 92/2012-45, bod 28, nověji např. rozsudek ze dne 17. 8. 2023, č.j. 1 Afs 66/2023-79, bod 23). Nejvyšší správní soud rovněž již ve své rozhodovací praxi konstatoval, že „rozhodnutí správního orgánu [...] by mělo obstát samo o sobě, tj. měly by v něm být alespoň stručně uvedeny podklady, zjištěné skutečnosti, jejich hodnocení a úvahy, kterými se správní orgán řídil při hodnocení důkazů a výkladu právních předpisů, podle kterých rozhodl, a závěry, na základě nichž rozhodnutí vydal. V souladu s požadavky na odůvodnění rozhodnutí správních orgánů není, pokud je třeba obsah rozhodnutí interpretovat či jinak vyjasňovat pomocí obsahu správního spisu“ (viz např. rozsudek ze dne 26. 10. 2022, č.j. 4 Afs 195/2022-35).

59. V souvislosti s touto námitkou soud dále odkazuje na zásadu, že rozhodnutí správních orgánů obou stupňů je třeba, pokud jde o jejich přezkoumatelnost, posuzovat jako jeden celek (srov. usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 12. 10. 2004, č.j. 5 Afs 16/2003-56). Projevem této zásady jednoty správního řízení je jednak to, že odvolací správní orgán může odstranit vady odůvodnění správního orgánu I. stupně tím, že prvoinstanční rozhodnutí doplní či koriguje svým odůvodněním, jednak to, že není nezbytné, aby se odvolací správní orgán podrobně vypořádával s otázkami, které již byly zodpovězeny správním orgánem prvostupňovým, pokud se s jejich posouzením ztotožňuje; za takové situace postačí, pokud na konkrétní pasáže rozhodnutí správního orgánu I. stupně s osvojující poznámkou odkáže (viz např. rozsudky NSS ze dne 27. 2. 2013, č.j. 6 Ads 134/2012-47, ze dne 31. 10. 2014, č.j. 6 As 161/2013-25, či ze dne 20. 2. 2020, č.j. 2 Ads 171/2019-43).
60. Soud pak při zohlednění citované judikatury dospěl k závěru, že napadené rozhodnutí ve spojení s Opatřením není nepřezkoumatelné, neboť v něm žalovaný, resp. ministr poskytl žalobkyni dostatečné odpovědi na všechny její námitky, přičemž obě tato rozhodnutí jsou dle soudu dostatečně a řádně odůvodněna.
61. K námitce, že Závěrečná zpráva a Prováděcí rozhodnutí samy o sobě nemohou být způsobilým důkazem či jiným podkladem pro vydání rozhodnutí, neboť se jedná toliko o soubor závěrů třetích osob vycházející z jiných důkazních prostředků, soud uvádí, že není pochybením, pokud správní orgán (obdobně jako soud) převezme do svého odůvodnění závěry jiného orgánu, pokud se s nimi ztotožňuje, popřípadě je považuje z jiného důvodu pro své rozhodnutí za relevantní. Dle soudu je pro národní orgány vysoce relevantní, jakým způsobem vykládají relevantní právní předpisy unijní orgány. Soud tak nemohl přisvědčit žalobkyni, že závěry auditního šetření nejsou procesně způsobilým důkazem. Závěrečná zpráva obsahuje nejen skutková zjištění, ale zejména podrobné hodnocení orgánů Komise, včetně vypořádání námitek ČR. Všechny tyto dokumenty pak byly podkladem pro vydání Prováděcího rozhodnutí. Prováděcím rozhodnutím došlo ve smyslu čl. 52 Obecného nařízení k realizaci finančních oprav.
62. V této souvislosti pak neobstojí ani námitka žalobkyně, že výsledky auditu jsou zcela právně nezávazné. Jakkoli samozřejmě nelze identifikovat přímou závaznost výsledků auditu pro

rozhodování žalovaného a ministra, tak nelze pominout, že tyto výsledky působí zejména „*silou své argumentace*“, kterou žalobkyně v řízení o námitkách nedokázala dle soudu dostatečně zpochybnit, jak bude uvedeno dále. Na podporu tohoto závěru lze odkázat na bod 101 nálezu sp. zn. Pl. ÚS 4/17.

63. K námitce, že žalovaný nerefletoval pravomocné rozhodnutí KÚ Středočeského kraje soud uvádí, že žalovaný nebyl v řízení o námitkách tímto rozhodnutím, jež na podkladě zkoumání naplnění předpokladů ustanovení § 4a zákona o střetu zájmů konstatovalo, že Andrej Babiš neovládá společnosti náležející do skupiny AGROFERT vázán. Shodnou námitkou se zdejší soud zabýval již v rozsudku ze dne 12. 4. 2021, č.j. 18 A 6/2020-224, kde vyložil, že krajský úřad rozhodoval pouze ve věci přestupku podle ustanovení § 23 odst. 1 písm. b) zákona o střetu zájmů, tedy o jednání, jež mělo být v rozporu s ustanovením § 4a odst. 1 zákona, omezujícího „vlastnictví médií“ veřejnými funkcionáři, a přímo se nevyjadřoval k naplnění podmínky ustanovení § 4c ani 4b zákona z pohledu rozhodování o nároku na poskytnutí dotace. Jeho závěry tudíž nejsou pro nyní posuzovanou věc rozhodující; správní soud jimi ostatně není vázán (srov. ustanovení § 52 odst. 2 s. ř. s.). Obzvláště je pak nutno zdůraznit, že řízení o přestupku je řízením o trestním obvinění ve smyslu čl. 6 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, čemuž nutně odpovídal i vyšší důkazní standard pro shledání viny a uložení sankce. Je potřeba upozornit, že jakákoliv východiska platná pro řízení sankčního charakteru se v tomto případě neuplatní – na rozhodnutí o poskytnutí „*dobrodiní*“ ze strany státu totiž rozhodně nelze klást tytéž požadavky, jako na rozhodnutí o trestním obvinění.
64. Soud tak neshledal první skupinu žalobních bodů důvodnou.
65. Ve *druhém okruhu žalobních bodů* žalobkyně předně namítala nesprávné právní posouzení věci. K námitce, že žalovaný fakticky sám neprováděl právní posouzení věci, ale pouze odkázal na závěry třetích osob, soud uvádí, že ustanovení § 4b bylo do zákona o střetu zájmů vloženo s účinností ode dne 1. 9. 2017 zákonem č. 14/2017 Sb., kterým se mění zákon č. 159/2006 Sb., o střetu zájmů, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony, a to prostřednictvím pozměňovacího návrhu v Poslanecké sněmovně. Záhy po svém přijetí bylo (společně s ustanovením § 4a a 4c a dalšími ustanoveními zákona o střetu zájmů) napadeno návrhem k Ústavnímu soudu na jeho zrušení. Tento návrh Ústavní soud zamítl již odkazovaným nálezem sp. zn. Pl. ÚS 4/17, ve kterém dospěl k závěru, že ustanovení § 4a – 4c zákona o střetu zájmů jsou v souladu s ústavním pořádkem. Ústavní soud v tomto nálezu výslovně aproboval ústavnost omezení některých práv veřejných funkcionářů, neboť toto omezení je vedeno legitimní snahou o zajištění řádného fungování státu, o plnění jeho ochranné funkce ve vztahu k zajištění podmínek podnikání a řádně vedené politické nebo hospodářské soutěže či o zachování důvěry veřejnosti ve výkon veřejné moci.
66. Ústavní soud se v citovaném nálezu podrobně zabýval pojmem střetu zájmů, potřebou jej regulovat právními nástroji, jakož i historickými a hodnotovými východisky takové regulace; z celého odůvodnění nálezu je pak zřejmý důraz, jaký Ústavní soud na regulaci střetu soukromých zájmů veřejných funkcionářů se zájmem na řádném a nezávislém výkonu veřejné funkce přikládá. Citovaný nálezh neřešil žádný konkrétní případ (jednalo se o abstraktní kontrolu norem) a na právní otázku posuzovanou v nynější věci tak přímou odpověď neposkytuje, přesto je zdejší soud toho názoru, že všechna tato základní východiska a kautely jsou významné a nosné také pro nynější věc. To platí i pro Ústavním soudem

připomínanou povinnost ČR respektovat její mezinárodní závazky, resp. závazky vyplývající z jejího členství v EU, jak se podává z čl. 1 odst. 2 a čl. 10a Ústavy.

67. Při aplikaci ustanovení §4b zákona o střetu zájmů tak nelze ztrácet ze zřetele, že toto ustanovení nestojí osamoceně, ale v podstatné míře vychází též z unijních předpisů a v jejich duchu je třeba jej také vykládat. Jako klíčové se v tomto směru jeví nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) č. 2018/1046, kterým se stanoví finanční pravidla pro souhrnný rozpočet Unie, mění nařízení (EU) č. 1296/2013, (EU) č. 1301/2013, (EU) č. 1303/2013, (EU) č. 1304/2013, (EU) č. 1309/2013, (EU) č. 1316/2013, (EU) č. 223/2014 a (EU) č. 283/2014 a rozhodnutí č. 541/2014/EU a zrušuje nařízení (EU, Euratom) č. 966/2012 (dále jen „finanční nařízení“). Finanční nařízení, které je (mimo v čl. 282 vyjmenovaná ustanovení) platné a použitelné ode dne 2. 8. 2018, a tudíž je nepochybně relevantní i pro nyní posuzovaný případ, nahradilo předchozí nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 966/2012, kterým se stanoví finanční pravidla o souhrnném rozpočtu Unie a o zrušení nařízení Rady (ES, Euratom) č. 1605/2002, a v návaznosti na toto nařízení za účelem ochrany prostředků EU upravuje postup zajišťující řádné finanční řízení a také základní povinnosti členských států směrem k zamezení střetu zájmů, který je unijním právem vnímán jako problematický aspekt a kterému se tak unijní právo snaží předcházet. Podle judikatury SDEU ostatně platí, že *„střet zájmů představuje objektivně sám o sobě vážné narušení, aniž by bylo k jeho kvalifikaci třeba zohledňovat úmysly zúčastněných a jejich dobrou víru“* (rozsudek ze dne 15. 6. 1999, T-277/97, Ismeri Europa Srl v. Účetní dvůr).
68. Základní povinnosti ve vztahu ke střetu zájmů jsou upraveny zejména v čl. 61 finančního nařízení. Toto ustanovení pak doplňuje čl. 63 odst. 1 finančního nařízení, dle něhož Evropská komise a členské státy dodržují zásady řádného finančního řízení, transparentnosti a zákazu diskriminace a zajišťují viditelnost činnosti Unie při správě jejích finančních prostředků. Při provádění úkolů souvisejících s plněním rozpočtu členské státy přijmou veškerá opatření, včetně právních a správních, která jsou nezbytná pro ochranu finančních zájmů Unie (čl. 63 odst. 2 finančního nařízení; dříve čl. 59 odst. 2 nařízení č. 966/2012). Na tato ustanovení finančního nařízení ostatně v nálezu sp.zn. Pl.ÚS 4/17 poukazoval i Ústavní soud, který zdůrazňoval unijní rozměr národní úpravy střetu zájmů. Ústavní soud především připomněl zásadu loajální spolupráce mezi členskými státy a orgány EU ve smyslu čl. 4 odst. 3 Smlouvy o Evropské unii, podle níž členské státy *„učiní veškerá vhodná obecná nebo zvláštní opatření k plnění závazků, které vyplývají ze smluv nebo z aktů orgánů Unie,“* a zdrží se *„všech opatření, jež by mohla ohrozit dosažení cílů Unie.“* Z toho pak dovodil, *„že unijním právem chráněný zájem na řádném nakládání s finančními prostředky rozpočtů EU a na čistotě soutěžního prostředí v rámci vnitřního trhu by měl být shodný se zájmem každého členského státu, jehož finanční příspěvky tvoří součást těchto unijních rozpočtů a jehož národní trh je součástí vnitřního trhu EU. K tomu, aby tento vzájemně propojený systém institucí a opatření řádně fungoval, je třeba záruk, mezi něž patří i povinnost státu nejen vytvořit veřejným funkcionářům, podílejícím se na sdíleném řízení (tzv. shared management), takové podmínky, aby mohli svou funkci řádně, tj. v souladu s právem vykonávat, a aby se tak, pokud možno, jako objektivní a nestranná jevila činnost jejich i celého aparátu veřejné moci. To však současně zahrnuje povinnost zamezit tomu, aby takto svěřenou moc nemohli zneužívat k prosazování svých vlastních zájmů na úkor zájmu veřejného, potažmo i zájmu EU, ať již z důvodu rodinných či citových vazeb, politické nebo národní spřízněnosti, hospodářského zájmu nebo jiného přímého či nepřímého osobního zájmu (srov. čl. 61 odst. 3 finančního nařízení). Pravidla v novém*

finančním nařízením tak z hlediska shora ústavně konformně vytyčených zásad transparentnosti, proporcionality, rovného zacházení a zákazu diskriminace, ochrany soukromí a osobních údajů, stejně jako pravidla pro vylučování z účasti na udělovacím řízení, jsou tak dalším významným vodítkem jak pro vnitrostátní úpravu střetu zájmů, tak i pro přezkum ústavnosti takové úpravy.“

69. Ústavní soud v předmětném nálezu dále pokračoval popisem povinnosti členského státu dodržovat zásady řádného finančního řízení, transparentnosti a zákazu diskriminace a zajišťovat viditelnost činnosti Unie při správě jejích finančních prostředků, a připomněl, že „(s) ohledem na právní účinky nařízení podle čl. 288 SFEU, tj. jejich přímou použitelnost, lze jen na tuto povinnost poukázat s tím, jaké povinnosti jsou v této souvislosti v čl. 63 finančního nařízení členskými státy stanoveny.“ Tentýž závěr Ústavní soud vztáhl také na povinnost členských států přijmout „vhodná (preventivní) opatření, která u funkcí v rámci jejich odpovědnosti zamezí vzniku střetu zájmů a která řeší situace, jež lze objektivně vnímat jako střet zájmů (čl. 61 odst. 1 finančního nařízení), přičemž ke vzniku střetu zájmů postačuje "zpochybnění" nestranného a objektivního výkonu funkcí účastníka finančních operací. (...) Vzhledem k podmíněnosti napadených ustanovení (zejména § 4b a 4c zákona o střetu zájmů) právem EU je nepochybné, že východiska pro vymezení střetu zájmů, s ohledem na jejich význam pro zachování pravidel hospodářské soutěže na jednom společném trhu se společným rozpočtem a finančními prostředky, vyžadují, aby toto pojetí střetu zájmů (nyní výslovně zpřísněné) bylo respektováno jak vnitrostátním zákonodárcem, tak jeho orgány, které unijní právní úpravu střetu zájmů v konkrétních případech implementují (legislativní transpozicí, přímou správní a soudní aplikací, atd.)“ To jinými slovy znamená, že právo EU a jeho úprava střetu zájmů (resp. ochrany finančních zájmů EU obecně) je rozhodná nejen pro přijetí (přísnější) národní úpravy střetu zájmů a přezkumu její ústavnosti, ale také pro jeho výklad a aplikaci v praxi – při výkladu sporných ustanovení zákona o střetu zájmů je podle Ústavního soudu nutné vycházet z jejich eurokonformního výkladu (srov. též body 108 a 109 nálezu).
70. Podle názoru zdejšího soudu popsáný důraz na potřebu eurokonformního výkladu § 4b zákona o střetu zájmů nutně vede k závěru, že zjištění auditu ze strany unijních orgánů (Evropské komise) mohou být vysoce relevantní pro zodpovězení otázky, zda žalobce spadá pod hypotézu § 4b zákona o střetu zájmů. Přestože se totiž závěr auditního řízení netýká přímo nyní řešené dotace, ale jen dříve vyúčtovaných prostředků ze strany ČR, jeho závěry mohou mít obecnější platnost a v tomto smyslu tak ovlivnit i vlastní posouzení případu žalobce. Předmětný audit se totiž zabývá otázkou existence střetu zájmů v případě vztahu předsedy vlády Ing. Babiše a skupiny Agrofert, jejíž je žalobce součástí, vč. výkladu pojmu ovládaná osoba ve smyslu ustanovení § 4c zákona o střetu zájmů, které má, jak bylo již výše uvedeno, stejnou hypotézu, jak nyní posuzované ustanovení § 4b zákona o střetu zájmů.
71. K tomu soud blíže uvádí, že audit probíhá v souladu s čl. 75 odst. 1 a 2 obecného nařízení a dále podle čl. 72 nařízení č. 1083/2006, které bylo dříve uvedeným nařízením nahrazeno. V tomto ohledu lze zdůraznit, že čl. 75 odst. 1 obecné nařízení stanovuje povinnost Evropské komise se přesvědčit, zda kontrolní mechanismy provádění operačních programů fungují účinně, přičemž tato odpovědnost je sdílená mezi Evropskou komisí a členskými státy (čl. 73 obecného nařízení). Evropská komise je tak oprávněna a zároveň povinna prověřovat řízení a kontrolu provádění operačních programů, posuzovat, zda tyto mechanismy fungují účinně a tím dohlížet na řádné uplatňování práva EU a ochranu jejích finančních zájmů. V rámci tohoto prověřování je pak Evropská komise oprávněna z pohledu posouzení řádného

provádění a aplikace unijních předpisů vykládat i vnitrostátní právo (srov. též bod 101. nálezu Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 4/17).

72. Soud dále podotýká, že z obsahu Závěrečné zprávy jasně vyplývá, že Evropská komise dospěla k závěru, že Ing. Babiš ovládá společnost ze skupiny Agrofert, podle jejího názoru jsou proto projekty, na které byly poskytnuty dotace po 9. 2. 2017 (účinnost novely zákona o střetu zájmů) v rozporu s ustanovením § 4c zákona o střetu zájmů a v tomto směru také navrhla opatření k nápravě. Evropská komise zde vycházela z názoru, že české právo nebrání považovat svěřenský fond za ovládající i ovládanou osobu (bez ohledu na ustanovení § 74 ZOK), přičemž i kdyby tomu tak bylo, lze vyjít z toho, že svěřenské fondy byly ovládajícími osobami společnosti Agrofert, resp. prostředkem Ing. Babiše k jejímu ovládnutí. Dopad auditních zjištění se ovšem neomezuje jen na dříve vykázané finanční prostředky na projekty, jež jsou v auditním řízení konkrétně šetřeny a jež následně mohou být kráceny. Podle názoru soudu je nutné tato zjištění – vzhledem k tomu, že se jedná o autoritativní posouzení ze strany Evropské komise – zprostředkovaně vztahovat i na administraci nových žádostí o dotace, u nichž je potřeba posuzovat tytéž nebo obdobné otázky řešené auditory. Národní orgány, tedy i žalovaný, přitom jednoduše nemohou vedení auditu ze strany Evropské komise ani jeho dílčí či konečné výstupy ignorovat a o poskytování dotací rozhodovat bez ohledu na ně. Audit jednak národním orgánům stanovuje určité úkoly a doporučení a jednak jím vyslovené závěry pak nepochybně představují významné vodítko i pro postup národních orgánů v dalších obdobných řízeních, jakkoli ty jimi nejsou formálně vázány a samozřejmě se ve svých zjištěních mohou opírat i o jiné skutečnosti (soud v žádném případě netvrdí, že výsledky auditu musejí být vždy a za všech okolností jediným a nezpochybnitelným podkladem).
73. Soud dále uvádí, že i podle Ústavního soudu je nutné při výkladu předmětných ustanovení zákona o střetu zájmů vycházet mimo jiné i z obsahu a účelu finančního nařízení, zejména pak s přihlédnutím k definici pojmu „*střet zájmů*“ obsažené v čl. 61 odst. 3 finančního nařízení. Ze zřetele pak podle Ústavního soudu nelze pouštět ani na něj navazující prováděcí unijní předpisy jako jsou zejména příloha I oddíl VIII písm. D bod 5 směrnice Rady 2011/16/EU o správní spolupráci v oblasti daní a o zrušení směrnice 77/799/EHS, nebo čl. 3 odst. 6 směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/849, o předcházení využívání finančního systému k praní peněz nebo financování terorismu, o změně nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 648/2012 a o zrušení směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/60/ES a směrnice Komise 2006/70/ES (srov. bod 106. nálezu sp. zn. Pl. ÚS 4/17). Na tomto místě Ústavní soud nabídl podstatně širší (autonomní) pojetí možného výkladu pojmu „*ovládaná osoba*“ uvedeného v ustanovení § 4b a § 4c zákona o střetu zájmů, který tak zřejmě nutně nemusí být vázán na právní subjektivitu ovládané entity jako takovou (Ústavní soud odkazem na předmětné unijní předpisy zdůraznil spíše aspekt „*ovládání*“ před aspektem „*subjektivita*“) a který tak zřejmě nevylučuje ovládání svěřenského fondu, či spíše – jeho prostřednictvím – ovládání konkrétní obchodní korporace žádající o dotace. V tomto směru tak nemusí být tento možný výklad ani v rozporu s institutem ovládající a ovládané osoby ve smyslu ustanovení § 74 ZOK, tedy že ovládanou osobou může být jen právnická osoba – obchodní korporace. K témuž směru výkladu pak dospěla i Závěrečná zpráva, podle které by i v případě, kdy by nebylo možné svěřenské fondy označit za ovládané osoby (což Evropská komise považuje za možné), platilo, že tyto mohou být prostředkem k ovládnutí společnosti Agrofert.

74. Dle soudu pak není pravdou, že by napadené rozhodnutí a Opatření obsahovalo toliko závěry třetích osob a že by v něm nebyla uvedena vlastní úvaha žalovaného. Žalovaný sice obsáhle (za účelem zdůraznění závěrů unijních orgánů) z předmětných dokumentů citoval, nicméně napadené rozhodnutí obsahuje i vlastní závěry žalovaného. Žalovaný převzal do odůvodnění svého rozhodnutí do značné míry výsledky auditu, které pro něj nejsou závazné, ale pochopitelně mohou působit silou své argumentace, jak soud uvedl již výše, a pokud se s nimi ztotožnil, nic mu v tom nebránilo, vypořádal-li tím zároveň podstatu námitek žalobkyně. Na základě uvedeného má soud za to, že obsahem napadeného rozhodnutí je soudem přezkoumatelná správní úvaha, která je racionální a nevybočuje z mezí správního uvážení.
75. Stěžejním pojmem ustanovení § 4b zákona o střetu zájmů, je *ovládání*, neboť zákon zakazuje *obchodní společnosti, ve které veřejný funkcionář nebo jím ovládaná osoba vlastní podíl představující alespoň 25 % účasti společníka v obchodní společnosti* účastnit se zadávacích řízení podle ZZVZ jako účastník nebo poddodavatel, prostřednictvím kterého dodavatel prokazuje kvalifikaci.
76. K samotné nesprávnosti právního posouzení provedeného žalovaným soud uvádí, že výklad pojmu ovládaná a ovládající osoba je nutno hledat v ustanovení § 74 odst. 1 ZOK, dle kterého *ovládající osobou je osoba, která může v obchodní korporaci přímo či nepřímo uplatňovat rozhodující vliv*. Ovládající osobou může být kdokoli, ovládanou osobou rozumí ZOK vždy pouze obchodní korporaci. V prostředí ovládání lze vliv uplatňovat přímo i nepřímo, tedy i prostřednictvím jiné osoby či subjektu bez právní osobnosti (svěřenského fondu). Tento závěr připouští též odborná literatura (srov. např. komentář k § 71 a 74 ZOK In: Štenglová, I., Havel, B., Cileček, F., Kuhn, P., Šuk, P. *Zákon o obchodních korporacích. Komentář*. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2020).
77. Zákaz v ustanovení § 4b zákona o střetu zájmů dopadá na obchodní společnosti, v nichž veřejný funkcionář nebo jím ovládaná osoba vlastní podíl. Tento zákaz se proto vztáhne i na případ, kdy veřejný funkcionář prostřednictvím svěřenského fondu (nepřímo) vykonává rozhodující vliv na obchodní korporaci (ovládanou osobu), která sama vlastní v obchodní společnosti, jež má být účastna zadávacího řízení podíl představující alespoň 25 % účasti společníka v obchodní společnosti.
78. Vybraní dodavatelé byli v době uzavření smluv na veřejnou zakázku 1 a 2 součástí skupiny AGROFERT prostřednictvím společností ZZN a AGROTEC, kterých jediným akcionářem byla v předmětné době společnost AGROFERT. V obchodním rejstříku je u společnosti AGROFERT uvedeno, že „[v]šech 628 kmenových akcií společnosti AGROFERT, a.s., s nimiž je spojen 100 % podíl na hlasovacích právech a základním kapitálu společnosti, je vloženo do svěřenských fondů AB private trust I, svěřenský fond, a AB private trust II, svěřenský fond, a to tak, že 565 akcií společnosti je vloženo do svěřenského fondu AB private trust I, svěřenský fond, spravovaného Z. P., svěřenským správcem, a 63 akcií společnosti je vloženo do svěřenského fondu AB private trust II, svěřenský fond, spravovaného A. B., svěřenským správcem. Uvedené akcie vložil do uvedených svěřenských fondů Ing. Andrej Babiš, dosavadní jediný akcionář společnosti AGROFERT, a.s., dne 3. února 2017.“ Vzhledem k tomu, že tento výpis z obchodního rejstříku společnosti AGROFERT doložila žalobkyně k podaným námitkám proti Opatření, je zřejmé, že s tam uvedenými skutečnostmi byla taktéž obeznámena.

79. Žalobkyně má pravdu v tom, že v době uzavírání kupní smlouvy Ing. Babiš žádný podíl ve vybraných dodavatelích nevlastnil. Vznikem svěřenského fondu vzniklo oddělené a nezávislé vlastnictví vyčleněného majetku, přičemž majetek ve svěřenském fondu není vlastnictvím správce, zakladatele, ani osoby, které má být ze svěřenského fondu plněno (obmyšlený). Toto však ani žalovaný netvrdil. Své závěry o faktickém ovládnutí společnosti AGROFERT (a tím i celé skupiny AGROFERT vložené do svěřenských fondů) Andrejem Babišem opřel žalovaný především o tato zjištění vyplývající ze statutů obou svěřenských fondů, z nichž dovedl, že tyto jsou nastaveny tak, aby umožnily Ing. Babišovi nadále vykonávat prostřednictvím svěřenských fondů na společnosti AGROFERT rozhodující vliv ve smyslu ustanovení § 74 ZOK. Ing. Babiš nemá formálně práva k akciím, ale má možnost zasahovat do složení orgánů, které tyto pravomoci mají, tj. svěřenský správce a Rada protektorů, a má právo na potřebné informace. Statuty rovněž stanoví, že vyčleněné akcie nesmí být při správě svěřenského fondu zcizeny jinak, než formou vydání majetku (akcií) obmyšlenému, tj. za života Ing. Babiše pouze do jeho rukou. Nemohou být ani jakkoli zatíženy. Ing. Babiš se pak může taktéž sám pasovat do pozice dalšího správce fondů.
80. Soud se se zhodnocením těchto zjištění, tak jak je provedl žalovaný, ztotožňuje a považuje za vhodné odkázat na závěry uvedené v rozsudku ze dne 20. 3. 2025, č.j. 10 A 92/2024-97, ve kterém se velmi podrobně střetem zájmů Ing. Babiše zabýval (v podrobnostech viz body 61. až 70. cit. rozsudku). Ve shodě s tímto rozsudkem soud uvádí, že argumentace žalobkyně se do značné míry sestává z polemik s jednotlivými skutkovými zjištěními, která podle ní sama o sobě nedokládají existenci ovládnutí. Třebaže omezení svěřenských správců při nakládání se svěřenským majetkem daná statuty sama o sobě nedokládají existenci ovládnutí, ale právě v kontextu dalších zjištěných okolností jsou dalším nepřímým důkazem, že reálná moc správců nakládat s majetkem je pouze formální, nikoli faktická.
81. Desátý senát zdejšího soudu v bodě 68. svého rozsudku dospěl k závěru, že „*Andrej Babiš prostřednictvím statutů obou fondů zvolil uspořádání a způsob správy svého majetku (společnosti Agrofert), které mu umožňují i nadále nejen získávat veškerý zisk z majetku ve svěřenských fondech, ale také fakticky nepřímě ovládat skupinu Agrofert. Je tomu tak přesto, že statuty formálně deklarují nezávislou správu vlastnictví vloženého ve svěřenských fondech svěřenským správcem, zakazují obmyšlenému dávat svěřenskému správcovi či protektorům jakékoli pokyny (čl. 6.2) a pověřují správce samostatným jednáním (čl. 7.1). Výše popsaná zjištění lze stručně shrnout tak, že Andrej Babiš obsadil rozhodující pozice ve svěřenských fondech – svěřenské správy a členy rady protektorů – výlučně osobami sobě blízkými nebo osobami, které pro něj dlouhodobě pracovaly v jiných jeho společnostech a byly na něm určitým způsobem závislé, a mohl je tak fakticky ovlivňovat. Správce fondů svázal omezeními, která jím znemožnila převést spravovaný majetek na někoho jiného, a mnoho dalších významných rozhodnutí podmínil souhlasem dalších jím jmenovaných osob. Zároveň si Andrej Babiš zajistil kontrolu i nad budoucím obsazením obou těchto těles a pomocí krajně vágně a široce formulované možnosti odvolat jejich členy také s poukazem na nakládání s majetkem v rozporu se svými zájmy se pojistil, že se žádná z těchto osob od jeho vůle neodchýlí, případně jen na velmi krátkou dobu či s velkým rizikem např. náhrady škody. Zároveň měl prostřednictvím těchto osob, včetně své manželky, přístup k veškerým podkladům společností ve skupině Agrofert. Svěřenští správcové obou fondů sice formálně naplňují znaky § 75 odst. 1 a 2 ZOK, ale faktický rozhodující vliv v zásadních záležitostech si nadále uchoval Andrej Babiš, jenž měl na prospěchu svých společností nadále přímý hospodářský zájem, a nepředělal tak možným situacím střetu zájmů při výkonu své veřejné funkce. Tato*

zjištění soud nepovažuje za potenciální a hypotetická, ale za reálná, a to aniž by bylo třeba shromáždit důkazy o tom, jak toto faktické ovlivňování reálně probíhá; to by ostatně bylo s ohledem na úzkou provázanost všech zúčastněných osob takřka nemožné.“

82. Soud proto uzavírá, že žalovaný dospěl ke správnému závěru, že Ing. Babiš v době uzavření smlouvy s vybranými dodavateli nepřímo prostřednictvím svěřenských fondů uplatňoval rozhodující vliv ve společnosti AGROFERT, do jejíž skupiny patřili vybraní dodavatelé, a tedy ji ovládal ve smyslu ustanovení § 4b zákona o střetu zájmů. Předmětné kupní smlouvy a smlouva o dílo tak byly uzavřeny v rozporu s tímto ustanovením.
83. Zbývá tak k námitce žalobkyně posoudit, zda ustanovení § 48 odst. 1 ZZVZ nevylučuje postup podle ustanovení § 4b zákona o střetu zájmů.
84. K žalobkyní namítané kolizi těchto dvou zákonných ustanovení soud považuje za vhodné nejprve odkázat na bod 205. nálezu sp. zn. Pl. ÚS 4/17, ze kterého vyplývá, že „*podle pravidla lex specialis derogat legi generali, tím spíše v jeho obměně jako lex specialis posterior derogat legi generali prior, je nutno dojít k závěru, že úmyslem zákonodárce (viz námitku tzv. symbolického zákonodárství sub 156) nebylo stanovit pravidla pro střet zájmů s tím, že jim bude moci být uniknuto použitím s nimi nesladěných jiných zákonů, takže jejich ustanovení nelze použít tam, kde by se dostala do rozporu s účelem úpravy v zákoně speciálním, který stanoví pro zvláštní předmět regulace, tedy střet zájmů, zvláštní pravidla.*“
85. Tento závěr ve svém důsledku dle soudu znamená, že ustanovení § 48 odst. 1 ZZVZ a ustanovení § 4b zákona o střetu zájmů vedle sebe ob stojí, slovy žalovaného, že „*zákon o střetu zájmů stanoví nad rámec ZZVZ další důvod pro vyloučení účastníka ze zadávacího řízení s tím, že tyto právní normy je nutné aplikovat vedle sebe.*“ Soud se tak ve shodě s žalovaným neztotožnil s argumentací žalobkyně, že aplikační přednost ustanovení § 48 odst. 1 ZZVZ vyplývá z eurokonformního výkladu ZZVZ, neboť i úprava střetu zájmů má svůj předobraz v právu evropském, jak bylo dříve v tomto rozsudku uvedeno.
86. Na druhou stranu soud uznává, že by zcela jistě bylo vhodnější, aby ustanovení § 48 odst. 1 ZZVZ upravující taxativní důvody pro vyloučení účastníka ze zadávacího řízení např. odkazovalo na ustanovení § 4b zákona o střetu zájmů, příp. se celé pravidlo z ustanovení § 4b zákona o střetu zájmů přesunulo do ustanovení § 48 odst. 1 ZZVZ. Tato určitá nedokonalost a nedůslednost zákonodárce však nemůže nic změnit na tom, že se jedná o zákonné normy, které vedle sebe ob stojí, protože každá má svůj vlastní smysl a účel.
87. K argumentaci žalobkyně, že v daném případě aplikace ustanovení § 4b zákona o střetu zájmů je vyloučen tzv. self cleaning, tj. účastník zadávacího řízení by byl vyloučen automaticky bez možnosti nápravy své způsobilosti (srov. ustanovení § 76 ZZVZ), soud uvádí, že považuje dané rozšíření o další vylučovací důvod za souladné se zadávacími směrnici, neboť jeho cílem je nepochybně naplňování zásady transparentnosti a rovného zacházení. Skutečnost, že se jedná o pravidlo velmi přísné a uplatňované vůči dotčeným osobám a obchodním korporacím automaticky je pak jen vyjádřením toho, že střet zájmů sám o sobě představuje vážné narušení a ohrožení řádného nakládání s finančními prostředky rozpočtu EU či rozpočtů jednotlivých členských států, resp. čistoty soutěžního prostředí.
88. Praktické řešení žalobkyní tvrzeného rozporu předmětných zákonných ustanovení pak nabízí odborná literatura (srov. Podešva, V., Votrubec J., Sommer, L., Flaškár, M., Harnach,

J., Měkota, J., Janoušek, M. a kol. *Zákon o zadávání veřejných zakázek: Komentář*. [Systém ASPI]. Wolters Kluwer. ASPI_ID KO134_2016CZ. Dostupné z: www.aspi.cz. ISSN 2336-517X), kde se uvádí, že „pro zajištění maximální právní jistoty lze zadavatelům doporučit, aby součástí zadávacích podmínek vždy učinili požadavek na to, aby dodavatelé (např. prostřednictvím čestného prohlášení na základě zadavatelem poskytnutého vzoru) museli prokázat, že nejsou ve střetu zájmů podle § 4b zák. o střetu zájmů. V případě nepředložení požadovaného dokladu nebo v případě, že by zadavatel zjistil, že údaje poskytnuté účastníkem neodpovídají skutečnosti, bude možné účastníka zadávacího řízení vyloučit na základě § 48 odst. 2 písm. a) nebo písm. c), a tedy zcela v souladu s koncepcí taxativního výčtu důvodů pro vyloučení účastníků stanoveného v ZZVZ. Lze uvést, že výše popsany postup již v praxi využívá řada zadavatelů.“

89. V poslední části žaloby žalobkyně namítala, že v době posuzování nabídek vybraných dodavatelů a v době uzavírání kupních smluv a smlouvy o dílo neměla (a ani nemohla) mít k dispozici žádné dokumenty, ze kterých žalovaný vycházel.
90. Jak uvedl zdejší soud v již odkazovaném rozsudku č.j. 11 A 126/2023-53, „není podstatná povaha majetku ve svěřenských fondech, nýbrž fakt, že žalobce nevyhodnotil, že veřejný funkcionář (zakladatel i obmyslený) svěřenský fond využívá jako prostředek k ovládnutí korporace, která ve vybraném dodavateli vlastní podíl. Žalobce zkoumal v průběhu zadání veřejné zakázky pouze přímou majetkovou účast veřejného funkcionáře, přičemž rezignoval na zkoumání jiného angažmá veřejného funkcionáře v souvislosti s dodavatelem, konkrétně na přítomnost rozhodujícího vlivu veřejného funkcionáře prostřednictvím svěřenského fondu, do něhož byla obchodní společnost vložena. Žalobce v žalobě ani v průběhu řízení před soudem netvrdil opak, pouze uvedl, že v době zadání veřejné zakázky neexistoval k této otázce žádný výklad. Tímto se však nemůže zbavit své povinnosti zadavatele.“ Výslovně se pak zdejší soud zabýval i námitkou, že v době výběrového řízení 1 a 2 a v době uzavření smluv neexistovalo žádné právně závazné rozhodnutí, na základě kterého by tehdejší žalobce mohl shledat porušení zákona o střetu zájmů. K té uvedl, že „žalobce, jako zadavatel veřejné zakázky a příjemce dotace, má povinnost provést vlastní právní posouzení a je nutné odmítnout argumentaci žalobce, že by on sám nebyl povinen posoudit střet zájmů podle § 4b zákona o střetu zájmů (přiměřeně taktéž rozsudek zdejšího soudu ze dne 12. 4. 2021, čj. 18 A 6/2020-224, bod 47). Zkoumání naplnění podmínek pro aplikaci § 4b zákona o střetu zájmů je výlučně v kompetenci zadavatelů, přičemž se nelze spolehnout pouze na formální ověření z veřejné evidence, ale je potřeba materiálně zkoumat znaky ovládnutí. Žalobce mohl využít kupř. institut přizvání odborníka podle § 42 odst. 3 zákona o zadávání veřejných zakázek či konzultaci se zprostředkujícím subjektem. Spolehl se však bez dalšího na čestné prohlášení dodavatele.“
91. Na závěr pak soud považuje za vhodné zdůraznit, že skutkový stav se v projednávané věci nezměnil. V době uzavření smluv s vybranými dodavateli byl Ing. Babiš veřejným funkcionářem a vykonával vliv na právnickou osobu, která dodavatele vlastnila, prostřednictvím svěřenského fondu. Fakt, že toto bylo odhaleno až administrativním ověřením žádosti o platbu, nemůže být vnímáno jako porušení zákazu retroaktivity, neboť vzhledem k financování *ex post* je způsobilost výdajů zjišťována následně. Právní úprava ustanovení § 4b zákona o střetu zájmů se nezměnila.
92. Nad rámec shora uvedeného soud k žalobním námitkám poznamenává, že shodná argumentace byla žalobkyní uplatněna již v podaných námitkách proti Opatření, přičemž

žalovaný i ministr se s touto argumentací žalobkyně řádně a komplexně vypořádali v odůvodnění Opatření a napadeného rozhodnutí. Jelikož soud považuje tato vypořádání za věcně správná a zákonná, ve zbytku odkazuje na odůvodnění Opatření a napadeného rozhodnutí, neboť smyslem soudního přezkumu není stále dokola podrobně opakovat již jednou vyřčené (k tomu srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 7. 2007, č.j. 8 Afs 75/2005-130, publikovaný pod č. 1350/2007 Sb. NSS, či rozsudky téhož soudu ze dne 2. 7. 2007, č. j. 4 As 11/2006-86, ze dne 29. 3. 2013, č.j. 2 Afs 37/2012-47, a ze dne 30. 6. 2014, č.j. 8 Azs 71/2014-49). Tuto praxi aproboval i Evropský soud pro lidská práva ve věci Helle proti Finsku (rozhodnutí ze dne 19. 12. 1997, č. 20772/92, odst. 59–60), jakož i Ústavní soud (srov. např. usnesení Ústavního soudu ze dne 27. 7. 2011, sp. zn. II. ÚS 752/10 a ze dne 6. 6. 2013, sp. zn. II. ÚS 2454/12, usnesení ze dne 4. 7. 2012, sp. zn. III. ÚS 1972/12, usnesení ze dne 14. 10. 2013, sp. zn. IV. ÚS 2266/12 atd.).

VIII. Závěr a náklady řízení

93. Na základě všech shora uvedených skutečností městský soud neshledal žalobu důvodnou, a proto ji podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
94. Výrok o náhradě nákladů řízení je odůvodněn ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s. Ve věci byl úspěšný žalovaný, kterému však žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti v řízení nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den.
Zmeškání lhůty
k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu

a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 21. ledna 2026

JUDr. Ivanka Havlíková v. r.
předsedkyně senátu